

University of Groningen

Bergson and History

ter Schure, Leon

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

ter Schure, L. (2017). *Bergson and History: Transforming the Modern Regime of Historicity*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

STELLINGEN
behorende bij het proefschrift

BERGSON AND HISTORY

TRANSFORMING THE MODERN REGIME OF HISTORICITY

1. Fukuyama's afkondiging van 'het einde van de geschiedenis' in 1989 had geen betrekking op de geschiedenis als zodanig, maar op een historisch bepaalde opvatting van geschiedenis als universeel wordingsproces dat wij collectief vormgeven.
2. Hoewel de narrativistische benadering in de geschiedfilosofie epistemologisch gebroken heeft met het historicistische paradigma van de negentiende eeuw, blijft ze ontologisch opereren binnen hetzelfde, moderne regime van historiciteit. (hoofdstuk 1 en 2)
3. Bergson's filosofie is een paradoxale combinatie van een nonsystematische metafysica en een radicaal empirisme. (hoofdstuk 4)
4. De *realiteit van tijd* herinnert ons aan de mogelijkheid om de toekomst uit te vinden en 'geschiedenis te maken'.
5. Niet alleen het verleden voor zover dat 'achter' ons ligt en 'op afstand' van het heden staat is van belang voor de historicus, ook het verleden dat overleeft in het heden. (hoofdstuk 5)
6. Zoals Maurice Merleau-Ponty zich afvroeg 'waarom Bergson de geschiedenis niet van binnenuit heeft beschouwd op eenzelfde wijze als hij met het leven deed', zo kunnen wij ons andersom afvragen waarom historici en geschiedfilosofen zo weinig het leven van binnenuit beschouwen zoals ze dat met de geschiedenis doen.

-
7. Ten onrechte is Bergson gezien als anti-historisch denker: zijn levensfilosofie moet begrepen worden als een non-moderne vorm van historisme en impliceert hiermee een fundamentele herziening van het moderne concept van geschiedenis. (hoofdstuk 6)
 8. De sociale en culturele relevantie van de geschiedwetenschap kan in presentistische tijden alleen gewaarborgd worden door een transformatie van het moderne regime van historiciteit. Een door Bergson geïnspireerde historische ontologie geeft hier een aanzet toe. (conclusie)
 9. De omgang met het vluchtelingenvraagstuk door de Europese Unie bewijst de onmacht van een rationalistische ethiek en daarmee Bergsons stelling dat *Homo homini deus* en *Homo homini lupus* eenvoudig te verenigen zijn.
 10. In veel opzichten lijkt het begin van de twintigste eeuw op dat van de eenentwintigste; dat wij deze vergelijking kunnen maken geeft ons hoop voor de toekomst.
 11. Hedendaagse filosofen zijn, Bergson parafraserend, als keurige schoolkinderen, die zoeken naar antwoorden op hun vragen in de overtuiging dat ze die zouden vinden als ze maar het lef hadden om een snelle blik in het grote boek van de meester te werpen; wat de filosofie vandaag de dag echter nodig heeft zijn *onruststokers*, die problemen *opzoeken en maken* in plaats van deze op te lossen.
 12. De verkiezing van Trump tot president van de Verenigde Staten is een terechte nederlaag voor een eenzijdig liberaal identiteitsdenken in politiek en filosofie en bevestigt de noodzaak om ons heden weer *historisch* te gaan bezien.
 13. Als er in 1959 niet in Slochteren maar in Zoetermeer aardgas was gevonden, had Nederland nu geen aardbevingen gehad.